

Yeşaya, beşinci bölüm

I. Yahuda'yla ilgili peygamberlikler (1-12)

- A. Tanrı'nın Yahuda'ya karşı davası (1:1-31)
- B. Son günlerle ilgili vaatler (2:1-4)
- C. Kutsamadan önceki sıkıdüzen (2:5-2:22)
- Ç. Sıkıdüzenin sürmesi (3:1-4:1)
- D. Sıkıdüzenin ortasında ümit (4:2-6)

E. Tanrı bağının türküsü (5:1-7)

1. Tanrı'nın bağı için uğraşları

- a. Bağı yağlı topraklı bir tepede kurdu (5:1).
- b. Toprağı kazıp altüst ederek taşları ayıkladı (5: 2).
- c. Seçme asmaları dikti (5:2).
- ç. Ortasında bir kule yaptı (5:2).
- d. Bir masarayı kazdı (5:2).
- e. Üzüm versin diye bekledi (5:2).

2. Tanrı'nın üzüntüsü: Bağ yabancı üzüm verdi (5:2).

3. Tanrı'nın verdiği ceza (5:3-6)

- a. Yerusalem ve Yahuda erleri Tanrı'yı haklı bulurlardı (5:3-4).
- b. Bağın çitini sökecekti: Onu bozmak isteyen bozsun (5:5).
- c. Duvarını yıkacaktı: Bağ ayak altında çiğnensin (5:5).
- ç. Bağ budanmayacak ve çapalanmayacaktı (5:6).
- d. Çalılar, dikenler bitecekti (5:6)
- e. Tanrı yağmur yağdırtmayacaktı (5:6).

4. Bağın simgesi: (5:7)

- a. Tanrı'nın bağı İsrail evidir.
- b. O'nu hoşnut eden fidan Yahuda erleridir.
- c. Tanrı'nın beklediği ürün, adalet ve doğruluktur.
- ç. Yabancı üzümler, zorbalıkla feryadı simgeler.

5:1 sevgilimin türküsünü okuyayım: Tanrı, elindeki her olanağı kullanarak günahlıları günden günde Kendisine döndürmeye çalışır, onları bağışlamaya hazır olduğunu bilmelerini ister. Tanrı günahlıları şöyle davet etti: «Gelin, davamızı görelim. Suçlarınız kırmızı gibi olsa da kar gibi beyaz olur ...» (1:18) «Görüşelim», «Konuşalım» der; «Koşullarım Ben'imle barış bulmanız içindir» der; «Gelin, davamızı görelim.»

5:1'de bir türkü aracılığıyla, toplumun aklında kalacak bir şarkının sözleriyle Tanrı, yine İsrail'in dikkatini günahının ağırlığına çevirmeyi amaçladı.

sevgilim: Bu türkü Tanrı'nın sevgilisinin türküsüdür. Tanrı'nın sevgilisi kimdir? O, İsrail'in Mesih'i, dünyanın Kurtarıcısı, Üçlü Birliğin ikinci kişisi, İsa Mesih'tir (Yeşaya 42:1; Luka 3:22; 9:35).

bağ: İsrail, çeşitli yerlerde bir bağa benzetilir (27:2; Mezmur 80:8-16; Yeremya 12:10).

Tanrı'nın üç kez bir bağ diktiği söylenebilir. Üç kez toprağı kirizme ederek, yani kazıp altüst ederek taşları ayıkladı. Üç kez seçme asmaları dikti, kule yaptı, çit çekti, duvar ördü. Üç kez üstün kaliteli ürün bekledi ve üç kez ümitleri ödülendi.

1. Birinci bağ: Tufandan önceki dünya

Dünyayı yarattıktan sonra Tanrı «yarattıklarına baktı ve her şeyin çok iyi olduğunu gördü» (Tekvin 1:31). Ne var ki, Nuh'un günlerine dek durum çok değişti. Kutsal Yazı'da şöyle betimlenir (Tekvin 6:12,5,11):

Tanrı «yeryüzünü gördü, ve işte, bozulmuştu; çünkü yeryüzünde bütün beşer yolunu bozulmuştu.»

«Yeryüzünde adamın kötülüğü çoktu, ve her gün yüreğinin düşünceleri ve kuruntuları ancak kötü idi.»

«Yeryüzü bozulmuş, ve yeryüzü zorbalıkla dolmuştu.»

Tanrı dünyayı yargılayarak arıtmaya karar verdi (Tekvin 6:7,13).

2. İkinci bağ: İsrail toplumu

Tanrı ikinci bağını Kenan bölgesinin verimli toprağına dikti (Tesniye 8:7-9; 2. Krallar 18:32). Tanrısız ulusları o topraktan ayıkladı. Seçme asma olan İbrahim'in soyunu oraya yerleştirdi. Kutsal Yasa'yla bağın çevresine çit çekti, duvar ördü. Seçtiklerinin canlarına bekçilik yapan peygamberleri (Hezekiel 3:17; 22:30; 33:7) kule gibi İsrail'de dikti. Haklı bir ümitle «adalet bekledi ve işte, zorbalık, doğruluk bekledi ve işte, feryat» (5:7).

3. Üçüncü bağ: Mesih inanlıları

Tanrı, Mesih inanlılarını belirli bir bölgeye değil, tüm dünyaya yerleştirdi. Doğruluk ilkelerini uygulamakla onların Mesih'i tanımayanlara tanrısal yaşamı sergilemelerini istedi. İki özel töreni (vaftiz ve Rabbin sofrasını) uygulamalarını da buyurdu (Matta 5:16; 1. Petrus 2:12). Ne var ki, Mesih İsa «İnsanoğlu geldiğinde şu dünyada acaba iman bulacak mı?» dedi (Luka 18:8). Bununla bağlılarının Tanrı'nın beklediğini yapmadıklarını dile getirdi.

Yerusalem için ağladığında İsa Mesih sanki bu türküyü söylemiştir (Luka 19:41). Bağ örneğini öğrettiğinde de büyük olasılıkla bu türküyü işaret ediyordu (Matta 21:33-41; Markos 12:1-9; Luka 20:9-16). Yeşaya'daki türküyü göre suç asmalardaydı; bağ örneğinde suç bağcılarını.

İsa Mesih'in (5:1,2), bağının ürün vermesi ve güzel olması için yapmadığı bir şey kalmadı.

1. Çevresine çit de, duvar da çekti (5:5; 27:2,3; Mezmur 125:2). Çoğunlukla ya çit ya da duvar vardı. İkisi birden çok az bulunuyordu. Ne var ki Tanrı, bağını korumak için her önlemi alıyordu. Tanrı Kendisini arayanların çevresine de, şeytan onlara saldırarak sonsuz yaşama kavuşmalarını önlemesin diye duvar örer.
2. Bağı yağlı topraklı bir tepeye kurdu. Tanrı, Sözü'nü anlamaları ve kabul etmeleri için insanların yüreklerini hazırlar. Kendilerine çok olanak sağlanmış kişiler daha çok sorumlu tutulacaktır (Luka 12:48).
3. Toprağı kirizme ederek taşları ayıkladı. Taşlar ve işlenmemiş, sert toprak, Kutsal Söz'ün kavranmasına ve yaşamda kök tutmasına karşı çıkan engelleri simgeler (Luka 8:4-15). Tanrı, Kendisini arayanın karşısındaki tüm engelleri kaldırır (Süleyman'ın Meselleri 8:17; Yeremya 29:13).
4. Seçme asmaları dikti (Yeremya 2:21).
5. Bağın ortasında bir kule yaptı. Amacı düşmanın daha uzaktayken görünmesi, bağına da korunmasıydı (Matta 21:33). Bu, Kutsal Ruh'un Mesih inanlısını korumasını andırır.
6. Bir masarayı kazdı, bağına üzüm vermesini bekledi (Yuhanna 15:1-8; Luka 19:11-26; 1. Korintliler 12:4-7; 1. Petrus 4:10,11; 1. Korintliler 3:13-17; Galatyalılar 5:22-23).

Tanrı'nın «benim bağım», «bağımda yapmadığım ona yapacak daha ne var» demesi ne ilginçtir (5:3-5). Çünkü hem bağın sevgilisinin bağı olduğunu ve sevgilisinin bağı için harcadığı emeği bildirdi (5:1-2), hem de bağın kendisinin olduğunu ve harcanan emeğin kendisinin olduğunu söyledi (5:4)! Yüzyıllar sonra İsa Mesih şu açıklamada bulunacaktı: «Beni görmüş olan, Baba'yı görmüştür. Sen nasıl, bize Baba'yı göster, diyorsun? Ben Baba'dayım, Baba da bendedir. Buna inanmıyor musun? Size söylediğim sözleri kendiliğimden söylemiyorum. Bende kalıcı olan Baba kendi işlerini yapmaktadır. Bana inanın: Ben Baba'dayım, Baba da bendedir. Hiç olmazsa, bu işler nedeniyle iman edin» (Yuhanna 14:9-11).

seçme asma: «Seçme asma» İbranice'de «sorek», Farsça'da ve Osmanlıca'da «kişmiş»tir; «çekirdeksiz, pek küçük taneli üzüm» anlamına gelir (Yeremya 2:21).

yabani üzüm: «Yabani üzüm» İbranice'de «be'uşiyim», «zehirli üzüksü meyve taneleri» demektir. «İğrenç koku» anlamındaki «be'oş» sözcüğünden gelmektedir (Tesniye 32:32).

5:3 ey Yerusalem'de oturanlar ve Yahuda erleri ... hüküm verin: Kendilerinden söz eden bu türküyü duyan Yahudiler, Tanrı'yı haklı bulmak, kendi suçluluklarını doğrulamak zorunda kalacaktı (Luka 19:22).

5:4 bağımda yapmadığım ona yapacak daha ne var: Tanrı bu soruyu Yahudiler'in anma yeteneğine de, vicdanına da yöneltti. Yahudalılar Tanrı'ya baş kaldırmakla O'nun öfkesini kurtuluş yolu bırakmayacak kadar artıracaklardı. Ama o güne dek Tanrı, onları günahattan döndürmek için gereken her şeyi yaptı (2. Krallar 17:13-18; 2. Tarihler 36:15,16).

Tanrı'nın girişimleri:

1. Tanrısal adamları -- Musa, Harun, Yeşu, Samuel, Davut, Yeşaya, Yeremya v.s.yi-- gönderdi.
2. Eksiksiz Yasa'yı bildirdi.
  - a. Tanrı'nın kutsallığını yansıttı.
  - b. İsraililer'in toyluğuna anlayış gösterdi: İsraililer'in ruhsal gerçekleri kavrama yeteneğini artıran töreler kuruldu.

3. Gerektiğinde Tanrı sıkıdüzen veriyordu.

Tanrı, İsraililer'in ruhsal gereksinimlerine göre ya yüreklerini sevindireni sağlardı ya da günahlarını arıtan yargıyı uygulardı.

Şimdiki çağda Mesih'in Müjdesi'yle Tanrı insanoğullarının her gereksinimini karşılar:

1. Tanrı özniteliklerini ve istemini Kutsal Yazı'da bildirir.
2. Tanrı insanlara İsa Mesih'in kurtulmalığıyla günahattan bağışlanma sunar, böylelikle onların Kendisiyle sonsuz bir ilişki içinde olmalarını olanaklı kılar.
3. Kutsal Ruh, Mesih inanlılarını doğrulukla donatır (Romalılar 4:5-8; 10:4; 1. Korintliler 1:30; 2. Korintliler 5:21; Filipililer 3:9).
4. Günahsız olan İsa Mesih Kendisine inananların yaşamı için bir örnektir (Yuhanna 13:15; 1. Korintliler 11:1; 1. Petrus 2:21). Her zaman onlarla birlikte (Matta 28:20).

Tanrı, insanların sonsuz yaşama kavuşmaları için başka ne yapabilirdi? Bir bakımdan Tanrı'nın, insanların Kendisiyle barışmaları için tüm olanakları tükettiği söylenebilir! İlginç nokta şudur ki, insanları iman etmeye zorlamak, Tanrı için bir seçenek değildir!

niçin yabancı üzüm verdi: Doğanın Yaraticısı, bunca iyi bakım görmüş bir bağın zehirli üzüm üretmesine şaşırды. İsa Mesih'in kayrasına sığınanların sayısız ayrıcalığı vardır. Tanrı da onlardan iyi ürün beklemekte haklıdır:

1. Mesih inanlısının Kutsal Yazı'yı incelemesi, onu doğru bir biçimde yorumlaması, duyduğu öğretileri Kutsal Yazı'yla karşılaştırarak sınaması (2. Korintliler 10:5), imanı Kutsal Yazı'dan savunması beklenir (1. Petrus 3:15).
2. Tanrı'dan, İsa Mesih'ten utanmaması, O'na inandığını açıkça söylemesi, başkalarının O'na inanması için ışık tutması beklenir (Romalılar 1:16,17).
3. Hayırsever olması, görevlerini güvenilirlikle tamamlaması beklenir (Romalılar 2:7,10; 13:14; Koloseliler 3:12-17; 1. Timoteos 2:9,10; Titus 2:9,10; 3:8; 1 Petrus 2:12).
4. Erdemli bir karakter beklenir: İman, tanrısal öznitelikler, af dilemekte ve başkalarını bağışlamakta çabukluk, v.b. (Galatyalılar 5:22-23; Efesliler 4:13,32; Koloseliler 3:13).

Petrus, «... Bu özellikler varlığa mal edilince ve bollukla belirince, Rabbimiz İsa Mesih'i bilme aşamasına gelmekte ne aylıklık çekersiniz, ne de ürünsüzlük» diye bildirir (2. Petrus 1:5-8). İsa Mesih, «Babam bununla, yani bol ürün vermenizle yüceltilir» diye vurgular (Yuhanna 15:8). Ürünsüz yaşam, bir Mesih inanlısının Tanrı'ya karşı gönül borcunu bilmediğini kanıtlar.

5:5 çit, duvar: Çit ve duvar, dıştan gelen tehlikeleri engeller. Bunlar, bağı sahibinin bakımına tanıklıktır -- hem çit ördü, hem de duvar. Ne var ki, bağı sahibi gereken yargıya yol açmak için her ikisinin de yıkılmasına izin verecekti (Mezmun 80:12,13). Tanrı, kutsal saydıklarını korumayı yeğlerdi (4:6). Ama insan kendisi, ya Tanrı'nın yargısını ya da O'nun koruyucu şemsiyesi altında kalmayı seçer.

5:6 harap edeceğim: Bir kişinin Tanrı'nın tanıdığı ayrıcalıkları küçümsemesi, onlardan bile bile yararlanmaması, elindeki olanakları değerlendirmemesi, er geç onu yargıya sürükler. Burada bildirilen yargı, edilgin bir biçimde başladı. Bakımsızlık, yıkılacak duruma gelmesini sağlar («Budanmayacak ve çapalanmayacak»la ilgili nota bakın). Ne var ki, 5:25,26'dan başlayarak bu yargı etkin dönemine geçti; dışarıdan getirilen bir etkenle yıkım oluşturulacaktı. Vahiy 2:5 ile karşılaştırın: «Günahından dönmezsen, sana geleceğim ve şamdanını yerinden kaldıracam.» «Uyan! Geriye kalmış ve ölmeye yüz tutmuş ne varsa güçlendirmeye bak. Çünkü Tanrım'ın

önünde yaptıklarını doluluğa ermiş bulmadım» sözleriyle Tanrı, Sart kilisesini uyardı. Bu uyarı Mesih inanlısını, yaşamını yoklaması ve kutsallık ilkelerine uygun düzene sokması için isteklendirmeli (Vahiy 3:2). «Yeni Antlaşma'nın hizmet görücüleri olmamız için Tanrı bize yeterlilik verdi» (2. Korintliler 3:6). Bir Mesih inanlısı yaşamıyla bu gerçeği yalanlarsa, sağlıklı ruhsal hizmet sunamaz. Yeterlilik konusunda her Mesih inanlısı kendini eğitmeye ve değiştirilmeye adasın (Romalılar 12:1).

budanmayacak ve çapalanmayacak: «Yıkılmaya yüz tutmak», bakımsızlıktan oluşur. Bağıın budanmayacağı ve çapalanmayacağına ilişkin bildiri, İsraililer'in ahlaksal ve ruhsal üründen yoksun olduğunu vurgular.

çalılarla dikenler: Çalılarla dikenler, Tanrı'nın yönetimine uymayan insanın ürettiği zararı simgeler.

yağmur: Yağmuru yasaklayan buyruk, kayranın kesileceğini gösterir. Yahudalılar, uzun yıllardır Tanrı lütfunu geri çevirmişlerdi. En sonunda Tanrı da, adaletinin ve doğruluğunun gerektirdiği gibi, kayrasını esirgeyecek, Yahudalılar'ı günahlarının ağırlığına teslim edecekti. Örnek olarak Hoşea'nın karısı alınabilir: Kocasına bağlı kalmamasının acı sonuçlarına teslim edildi (Hoşea 2).

«Bulutlara emredecek» yetenekte olan tek bir kişi vardır. Bu kişi YAHVE'nin kendisidir (Yeremya 14:22; Amos 4:7; Zekarya 14:17)! Yağmurun kesilmesinin simgesel anlamına gelince (Amos 8:11), peygamberlerin öğretisi kesilecekti. Babil sürgünlüğü döneminde daha kesilmemişti. Çünkü Yeremya, Hezekiel, Daniel, Haggay ve Zekarya sürgünlük süresinde ve sürgünlükten sonra Tanrı Sözü'nü bildiriyorlardı. Ne var ki, şimdiki kilise çağında Yahudiye'de peygamberler yoktur. Bu, «yağmur» kesilmiş demektir (Luka 17:22).

5:7 Rabbin bağı: Rabbin bağı İsrail evidir. Tanrı, Kendisiyle ruhsal bir ilişki içinde olması amacıyla İsrail'e sağladığı olanaklar kadar başka hangi ulus için uğraştı (Çıkış 19:5; Amos 3:2)? Tanrı'nın İsrail'den beklediği ürün, adalet ve doğruluktur. İsrail bunların yerine zorbalık ve feryat meyvesini üretti.

Yargıyı bildirirken Tanrı, İbranice'de kulağa uyumlu gelen sözcükleri seçti: «Mişpat»ı (adaleti) bekledi ve işte, «mispat» (zorbalık). «Tsedakua»yı (doğruluğu) bekledi ve işte, «tseakua» (feryat).

doğruluk: Tanrı, insanlardan sürekli doğruluk bekler. «Kutsal olacaksınız, çünkü Ben kutsalım» (1. Petrus 1:16) der. «Göksel Babanız yetkin olduğu gibi, sizler de yetkin kişiler olacaksınız» (Matta 5:48). Tanrı, beklediği doğruluğun yetkin örneğini Oğlu'nun kişiliğinde ve yaşamında gösterdi. İsa Mesih, doğruluğu açık ve pratik bir biçimde sergiledi. Böylece doğruluk esrarlı, anlaşılmayan bir kavram olmaktan kurtuldu. Tanrı, Mesih'e iman edene Kendi niteliklerini armağan eder. Bunları inanlının yaşamında gerçekleştiren Kutsal Ruh'u verir. Kutsal Söz'de doğru bir yaşamın ayrıntılarını bildirir. Tanrı, Mesih inanlısının imanını doğruluk saydı (Romalılar 4:5), doğru yaşamasını da olanaklı kıldı. Bunun için Tanrı haklı olarak şu doğruluk belirtilerini bekler:

1. Mesih inanlısının Kutsal Yazı'da bildirilen gerçekleri benimsemesini
2. Tanrı'nın istemine uyum sağlamasını
3. Yaşam düzeniyle Tanrı'nın özniteliklerini yansıtmasını.

zorbalık, feryat: Zorbalığın ve feryadın arkasında kişinin bencil, kişisel yararını sağlamaya yönelik girişimleri bulunur. Tanrı insanların kişisel yararı için değil, O'nun yüceltilmesi için yaşamalarını buyurur (Matta 6:33). Yaşamının sonunda bir kişi Tanrı'ya yalnızca kendisi için

yaptığı uğraşları gösterebilirse, (acaba göstermek isteyecek mi?!) ne denli büyük bir utanç duyacaktır (Luka 9:22-25; 12:16-21). Servet, saygınlık, şöhret gibi geçici başarılar göz boyar. Bir insan bunları kazanmak için yaşarsa, ruhsal zararını kesinleştirir.

Örneğin, Yakup kendisinin olmayanı elde etmeyi amaçladı. Bunun sonucu yıllar boyunca yalnızlık, üzüntü çekmesiydi (Tekvin 27:1-30; 28-31). Akan, çabucak zengin olmaya çalışarak yaşamını yitirdi (Yeşu 7:1,20-21,24-25). Gehazi'nin gözlerini servete dikmesi, cüzam hastalığıyla cezalandırıldı (2. Krallar 5:15-16,20-27). Hananya ile Safira, hem saygınlığı hem de parayı artırmaya kalkınca ceza olarak ölmelerinin gerekeceğini hesaplamadılar (Haberciler'in İşleri 5:1-10).

Bunlar gibi zarar göreceği yerde Mesih inanlısı, Kurtarıcısı'nın benzerliğinde olmaya (Galatyalılar 4:19), Tanrı'ya hizmet etmeye kendini adasın. Böylece zararı değil, elinden alınamayan yararı olur (Markos 9:41).

5:8-23 Vaylar

Bu bölümdeki uyarılar bireylere ve toplumsal sınıflara yöneliktir (5:8,11,18,20-23). Uyarı gerektiren altı belirli günah vardı. İkisinin özel sonucu belirtilir (5:8-17), diğerleri içinse bir tek ceza bildirilir (5:18-24). Dünya tarihindeki üzücü olaylar, yalnız günahın yargılanışını öğretmez. Yargının yapılan kötülöklere uygun oluşu da göze çarpar.

1. Evlerini ve tarlalarını çoğaltanlara --kısacası, aç gözlöklere-- vay (5:8)! Mal, mülk peşinde olanlar, başkalarının hakkını almak tehlikesindedir (1. Krallar 21:1-16; Mika 2:2). Elde ettikleriyle yetinmezler. Büyük İskender'in üzüntüsü akla gelebilir: Adam, bütün dünyayı elde ettikten sonra elde edilecek başka bir dünyanın kalmadığına ağlamış (Vaiz 5:10).

Yalnız bu uyarıdaki konu, haksızlık ya da zorbalık değildir. Toprakların çoğu, topluma zarar verecek oranda birkaç kişinin elinde bulunuyordu. İlk uyarının vurguladığı nokta budur. Toprağa doymazlık İsraililer'e yasaktı (Sayılar 27:1-11; 33:54; 1. Krallar 21:4). Buna karşın Kral Uzziya, «toprak severdi» (2. Tarihler 26:10). Ne var ki, toprak sahibi YAHVE'nin kendisiydi (Levililer 25:23). Bu yüzden Tanrı, Kenan bölgesini İsraililer'e bölüştürebildi (Levililer 25:1; Yeşu 1:2). Bu yüzden de arsalar satılamazdı. Ancak Yubil yılına dek kiralanabilirdi. Ne var ki Yubil yılında arsa, asıl tapu sahibine dönecekti (Levililer 25:10,13,28,54).

Aç gözlü bir kişi mutluluğa kavuşamaz. Sinsiliğinden öğrenenler onu hor görür. Taktiklerinden tiksinenler onunla arkadaşlık etmez. Servetini biraz daha artırmak ümidiyle biriktirdiğini bile kaybetmek tehlikesindedir. Ne var ki, bankadaki hesabından çok önce ruhu iflas eder. Yüreği zengin eden hazineleri toplamaz. Cömertlik nedir bilmez. Paylaşmanın sevincini tanımaz. Pintilik, yürek sertliği, acımazlık, bencillik özyapısını damgalar. Kimi zaman malını bağrına basarak mezarının kenarına dek varan yaşlılar görülür.

Belirlenen özel ceza:

- a. Evler ıssız kalacaktı (5:9) -- ölüm, savaş, sürgünlük, v.b. nedenlerle.
- b. Tarlaların ürünü çok azalacaktı (5:10). On dönümlük arsa, normal olarak 18.500 litre (500 bat) vereceği yerde 37 litre (1 bat) şarap verecek, 370 litre tohum (1 homer) ancak 37 litre (1 efa), yani ekilen tohumun yüzde onunu verecekti.

Bilimin ilerlediği bu çağda, insanların varlığını sürdürmesinin doğaya bağlı olduğu vurgulanır. Ne var ki, doğanın verimliliğinin insanların ahlaksal sağlığına bağlı olduğu unutulur. Kutsal Yazı'nın öğrettiği genel bir ilke şudur: İnsanlar Tanrı'nın ahlaksal kanununa uygun yaşadıkları sürece, doğa onları verimlilikle ödüllendirir. Aksi halde bir topluluk ahlaksızlığı ülkesinde bir alışkanlık durumuna getirirse, Tanrı yargısı doğal tersliklerde görünebilir (5:6; Levililer 26:3-5; Tesniye 11:13-17; 28:8-28; Hakimler 21:25 ile Rut 1:1; 1. Samuel 12:17; 21:1; 24:10,13; 1. Krallar 8:35-39; Yeremya 5:11,12,17,19; 14:10-12,20,21; 29:18,19; Hezekiel 15:8; Amos 4:6,7; Zekarya 14:17,18).

2. Gece gündüz içki peşinden koşup eğlenenlere vay (5:11; Süleyman'ın Meselleri 23:29-35)! İsrail'de içkiye düşkünlük yaygın bir tutkuydu. Sahte peygamberler ve dinsel önderler bile bu yönden suçlanıyordu (28:7; Süleyman'ın Meselleri 20:1; Hoşea 4:11). Sarhoşluktan bayılmadan çok içki içebilen bu «yeteneğiyle» ne denli övünürse övünsün, yine de Tanrı'nın öfkesi altında kalır (Habakkuk 2:15,16). Tanrı'nın ilgisini çekmeden bedenini yıpratamaz (1. Korintliler 3:16,17). Buna karşın bedeninin arzularını bir ilaha çevirenlerin ve kaba kuvvete dayananların övünmesi bugünlerde de çok duyulmaktadır.

- a. Eğlencelerinde bol müzik ve şarap vardı (5:12; 2. Petrus 2:13; Amos 6:5,6). Adları burada geçen çalgıların her biri daha önceki zamanlarda YAHVE'ye tapınmak için adanmıştı (1. Samuel 10:5). Şimdi adamların aşırı isteklerini alevlendirmek için kullanılıyordu. Müziğin yararı vardır. Ne var ki, müzik soysuzluğu artırır, insanları Tanrı'nın kutsallığından uzaklaştırır, ruhsal isteklerini söndürürse, o müzik günahdır.
- b. Tanrı'nın ne yaptığına dikkat etmediler. Ruhsal uyuşukluk (1:3; 5:19), çılgın eğlencelerin doğal sonucudur (5:12; Eyup 1:5; Mezmur 28:5; Luka 19:44). Çılgın eğlenceler ruhsal uyanıklığı söndürür. Kendini alçak tiryakiliğe teslim eden, algılama yeteneğini körletir, aklını sersemletir, kendini korkunç bir ruhsal yitime uğratır. Tanrısal eylemleri kavramak için ne şarap, ne kutsallığı yansıtmayan müzik, ne de şölenler yararlı bir ortam sağlar. Tam tersine!

İçki içen, Kutsal Olan'ın değerini anlama yeteneğini yitirir, canının erdemli yetisini körletir. Yararlı girişimler için kullanması gereken gücü tüketir. Özveriyle başkalarına yardım edecek yerde bencilliğini besler. Tanrı'nın kendisine emanet ettiği zaman, mal mülk, beden, akıl ve özyapıyı boşa kullanır. Tanrı şöyle uyarıda bulundu: «Bedenin gereksiz isteklerini hoşnut etmek için eken, çürüme biçecek» (Galatyalılar 6:8). «Rab İsa Mesih'i kuşanın ve beden gereksiz tutkularını karşılamayı bırakın» (Romalılar 13:14),

İçkinin oluşturduğu sonuçlar:

- 1). Bedensel güç ve güzellik aşınır.
- 2). Saygınlık yıpranır; sağlam arkadaşlık bağları kopar.
- 3). Ahlak bozulur; özsaygı yitilir.
- 4). Ölümden, yargıdan kaçınılmaz.

Rabbin yaptığı: İçkicilerin ileri sürdüğü iddiaya karşın Tanrı boş durmuyordu. İsraililer arasında YAHVE'yi seven her kişi, O'nun işlerine hayran kalıyor, onları sürekli anıyordu (Tesniye 32:4,7-14; Yeşu 24:2-13; 1. Tarihler 16:12-22; Ezra 9:7-9; Nehemya 9:7-31;

Mezmun 68:7-28; 78:11-72; 92:4; 105:5-45; 106:7-46; 136:5-24). Tanrı'nın hem doğada hem de insanlar arasında yaptığı işleri gözleyebilmek, en derin sevinç uyandıran bir ayrıcalıktır. Tanrı'nın tasarılarını kavrayabilmekten doğan beğeni, bir kişinin esenliğini ve güvenliğini artırır, onda temeli sarsılmaz bir hoşnutluk oluşturur. Bunu anlayan, ruhsal yetisini körelten her düşünceyi, alışkanlığı ve ortamı yaşamından uzaklaştırır. Tanrı Sözü'nün uzmanı olmayı, ruhsal ilkelerle donatılmayı öngörür. Tanrı'nın yardımına sığınarak bu ruhsal yetkinliği geliştirmeye büyük önem verir.

O'nun ellerinin işine bakmıyorlardı: «Bakmıyorlardı» anlamla yüklü bir sözcüktür. Ulusun cahilliği (5:13) gönüllü ruhsal bilgisizlikti. Yahudalılar, Tanrı'nın işlediğine ilişkin herhangi bir kanıt görmekten sakınıyorlardı. İsteyerek gerçekleri görmüyorlardı. Bunun sonucu şöyle olacaktı (5:13-17 [Gelecek olaylar, şimdiki ve geçmiş zamanda dile getirilir.]):

- 1). Kavim bilgi eksikliğinden sürgüne gidecekti (5:13).
  - 2). Saygı görenler kıtlığa düşecekti (5:13).
  - 3). Toplum susuzluktan kuruyacaktı (5:13; 40:7,8).
  - 4). Ölüler ülkesi boğazını ölçüsüzce genişletecekti (5:14; Süleyman'ın Meselleri 30:15,16).
  - 5). Saygı görenlerin övündüğü, toplumla gürültüsü, sevinip coşanlar ölüler ülkesine inecekti (5:14; Luka 16:23-25; Filipililer 3:19).
  - 6). Hor görülen de, güçlü ve gururlu olan da alçaltılacaktı (5:15; Mezmur 49:17).
  - 7). Tanrı adalet içinde yükselecekti (5:16; Mezmur 89:13,14).
  - 8). Tanrı doğruluk içinde kutsanacaktı (5:16).
  - 9). O zaman kuzular otlaktaymış gibi otlayacaktı (5:17).
  - 10). Zenginlerin ıssız kalan yerlerini yabancılar yutacaktı (5:17; Yuhanna 10:16).
3. Kötülüğü ipe çeker gibi sürüyenlere ve «O'nu görelim diye İsrail'in Kutsalı [yargı vermekte] çabuk davransın» diyenlere vay (5:18-19; 2. Petrus 3:3,4; Romalılar 9:22).

«O'nu görelim diye İsrail'in Kutsalı [yargı vermekte] çabuk davransın»: Yahudalılar, Kendini güçlü gösterebileceğine inanmadıkları için Tanrı'ya meydan okuyorlardı. Tıpkı Yahudiler'in Mesih İsa'ya dediği gibi, «Ne belirti yapacaksın ki, görüp sana iman edelim?» (Yuhanna 6:30). «Eğer gerçekten Tanrı'nın Mesihi, seçilmiş kişiyse kendini kurtarsın bakalım» (Luka 23:35,39). Tanrı'yla alay ederek imansızlıklarını kanıtlıyorlardı. Amos aynı alaycı ruhu damgaladı (Amos 5:18; 6:3; 9:10).

Günah, gururun doruklarından diri Tanrı'nın yüzüne yumruk sallayarak dikilir. Ne var ki, bu kaygan doruktan kaydırılır (Mezmur 2:2-5; 73:11,19). Bir insan şimşek çakan bulutlara yumruk göstererek onları dağıtamadığı gibi, Tanrı'nın gerçeğini alaya alarak onu etkisiz kılamaz. Bunu yapan vicdanını nasırlaştırır, ruhsal algılama yeteneğini köreltir, ama Tanrı'yı yaptığı tasarılarından çeviremez. Günahıtan dönmezse, hak ettiği yargıyı bulur. «Takdirle yazılan tedbirle bozulmaz.»

Her insan Tanrı'yı alaya alarak günahının bağışlanmaz bir duruma gelmesinden kendini korumalıdır. «Gerçek, ölünceye dek bu kötülük size bağışlanmayacaktır» gibi korkunç sözleri duyacak duruma düşmekten sakınmalıdır (22:12-14; Matta 12:31,32; Luka 12:10).

fesadı ipe çeker gibi: Başlangıçta günaha eğilim ip gibi, ama daha sonra urgan ya da halat gibidir. Yahudalılar günahıtan ayrılmamak için ne büyük bir ağırlığın altına girmişti! Her adım

attıklarında günah yükü ilerlemelerini engelliyordu, ama bunun böyle olmasından hoşlanıyorlardı. Mesih İsa'yı izleyenlere bambaşka bir buyruk verilir: «Her tür ağırlığı ve kolaylıkla kuşatabilen günahı üzerimizden atalım. Önümüzdeki koşuyu katlanışla koşalım» (İbraniler 12:1).

4. Kötüye iyi, karanlığa ışık, acıya tatlı diyenlere vay (5:20)! Tanrı yolundan sapan, gerçeği eğip bükme zorundadır. Şimdiki günlerde gerçeğin her sivri ucu, her keskin kenarı, her batıcı çıkıntısı zımparalanır. Gerçeğin vicdanı rahatsız etmesine, kişiyi günahattan korumasına, onu doğrulukta yürütmesine izin verilmez. Bu tür sapıklık, yalnız bir alanla --örneğin, bedensel çapkınlıkla-- sınırlanmaz. İyiyi kötülemek ve kötüyü iyi bulmak, bedensel, ekonomik ve ruhsal etkenleri ortaya çıkarır.
  - a. Bedensel: Duygular ve dürtüler doğruluk ilkelerine bağımlı kılınmaz. Onları sürekli doyurarak nefsin okşanmasına öncelik verilir. Yemek yeme düzeninden başlayıp ahlak konularına dek bedene ilişkin her tür özensizlik ve iğrençlik hoş görülür.
  - b. Ekonomik: Tutumsal (ekonomik) kararlar, sonsuz gerçeklere değil, kişisel, ülkesel kazanca bağlanır. Örneğin, vicdan rahatsızlığı çekmeden başkalarının mal mülkünü ele geçirmek için yol bulunur ya da bakımları zor olan insanların (hastaların, yaşlıların, doğmamış bebeklerin) yaşamları söndürülür.
  - c. Ruhsal: Kimiler için tanrısızlık, ruhsal kölelikten özgürlüktür (Romalılar 6:16,19-22). Bu sahte ruhsal özgürlük de, sınır tanımaz günahın işlenmesi için bir özürdür. Günahın yalnız bir süre için kişiye eğlence sunduğu anımsanmalıdır (İbraniler 11:25). Sonra günah, acı yüzünü gösterir.

karanlık, ışık: Kutsal Yazı'da karanlık kötüyü, ışık iyiyi simgeler (2. Samuel 22:29; Süleyman'ın Meselleri 2:13; Matta 6:22-23; Haberciler'in İşleri 26:18; Romalılar 13:12; 1. Korintliler 4:5). Zaman zaman herkes kötülüğü örten, sinsî, aldatıcı sözlerle kandırılır. Onun için Tanrı şöyle bir uyarıda bulunur: «Her ruha inanmayın. Bunun yerine, Tanrı'dan olup olmadığını anlamak için ruhları deneyin. Çünkü pek çok yalancı peygamber dünyaya çıkmış bulunuyor» (1. Yuhanna 4:1).

acı, tatlı: Acı kötüyü (Yeremya 2:19; 4:18), tatlı da iyiyi (Mezmun 119:103) simgeler. Kutsal Yazı'da bu simgelerle az karşılaşılır.

Günahın tatlılığı aldatıcıdır. Bu yüzden Eski Antlaşma'da peygamberlerin uyarılarına çok yer verilir. Günahla elem arasındaki bağı göz önüne serdiler, günahın kökten kötülüğünü ve acı sonucunu vurguladılar. Ne günahın ne de elem var olduğunu kavramak için peygamberlere gereksinim vardır. Ne var ki, günahla elem arasındaki bağı anlamak için peygambere gereksinim vardır. Peygamberler bir an bile elemi rastlantı olduğunun düşünülmesine olanak bırakmadılar. Tanrı'nın bildirisine dayanarak elemi, günahın sonucu olduğunu açıkladılar. «Yel ekiyorlar, kasırga biçecekler» (Hoşea 8:7; 12:14; 2. Krallar 21:14-15; Yeremya 32:28-30).

Günahın acı iç yüzünü kavramak, yaşamsal bir önem taşır. Aslında günah, Tanrı'nın yetkisini ortadan kaldırma girişimidir. Günahın iğrençliği gizlenmemeli, açığa çıkarılmalıdır. Doğal olan ondan nefret etmek ve tiksinektir. Zehirli yılanların yaşadığı bataklıktan geçmekten kaçınır ya da bombalanan savaş alanından hızla uzaklaşır gibi, kişi kendisiyle

günah arasında geniş bir aralık bırakmalıdır. Tarih boyunca tanrısal kişiler, Tanrı'nın kutsallığını ve günahın iğrençliğini hiç gözden kaçırmazlardı.

Tanrısal öğretilerin tümü, insanın günahlılığını içerir: Örneğin, Mesih İsa'nın kurtulmalık olarak ölmesi, insanın günahattan dönmesinin gerekliliği, günah cezasından kurtularak sonsuz yaşam sahibi olması, gündelik yaşamının kutsallaştırılması, Tanrı'nın Mesih inanılışını doğru sayması, v.b. Bu öğretileri yalnızca bilimsel bir konuyu izler gibi zihinsel bir antrenman olarak incelemek, onların üstün önemini törpüler. Suçluluğunun bilincine varmış bir kişi, Yargıcı'nın onu günahattan özgür etmeye yönelik eylemlerini incelerse, şaşkınlık, gönül borcu ve şükranla dolar taşar.

Bu bilginin bilincine varmanın doğal sonucu, günahta yıpranan insanlara acımak («Keşke başım sular ve gözlerim yaş pınarı olsa ... gece gündüz ağlasam» [Yeremya 9:1]), sonsuz yaşama kavuşmamış kişilere kurtuluş planını bildirmektir. Eğer bir Mesih inanılışını canlarını yitirenler için kaygı çekmezse bu, kendi günahlılığının çirkinliğinden iğrenmeyişiinden, Tanrı'nın kutsallığını önemsemeyişinden, İsa Mesih'in sunduğu tek kurtuluş planını ciddiye almayışıından, dünyanın sunduğu zevkleri beğenmişinden kaynaklanır.

5. Kendilerini bilge ve yetenekli görenlere -- kısacası, gururlulara -- vay (5:21; 29:15-16; Romalılar 1:18-22,25; 1. Korintliler 3:18-20)! Büyükleme, Tanrı'yı küçümseme niteliğini taşır. Hak ettiği gibi yüceltilmesi için Tanrı insanları gururdan arıtır (Süleyman'ın Meselleri 26:12; Yakup 4:6). Yeni Antlaşma'da kibirli bir Ferisi tanıtılır. Tanrı onu doğru saymadı, büyükleme yüzünden onu payladı ve yargıladı. Kendisinde gurur belirtisi olmayan günahlı ise övüldü, bağışlandı (Luka 18:9-14).

Ne de olsa, kendine güvenen, kendinden gurur duyan, kendiyile övünen kişi, Yasa tanımaz adamın niteliklerini yansıtır: «Tanrı adıyla anılan ya da tapınılan her ne varsa, tümüne direnip büyükleme niteliğini taşır. O denli ki, Tanrı'nın tapınağına kurulacak, Tanrı olduğunu ileri sürecek» (2. Selanikliler 2:4). Yasa tanımaz adam, kendilerine güvenenlerin baş örneğidir. Süleyman insanları şöyle uyardı: «Kendi yüreğine güvenen adam akılsızdır» (Süleyman'ın Meselleri 28:26). Neden akılsızdır? Bunun nedeni Pavlus'un yazısından öğrenilebilir: «Tümü günah işledi ve Tanrı'nın yüceliğinden yoksun kalmaktadır» (Romalılar 3:23). Bir kişinin, Tanrı'nın yüce niteliklerinden, yani kutsallığından yoksun kalması, onu «güçsüz», «tanrısız», «günahlı», «Tanrı düşmanı», «suç ve günahlar[ın]dan ötürü ölü» kılar. Süleyman'ın uyardığı gibi bunca zayıf ve çaresiz olan bireye ümit bağlamak akılsızlıktır. Ama güçlü Tanrı'ya güvenmek akıllılıktır. Davut'un açıkladığı gibi, «Rabbe sığınmak, insana güvenmekten iyidir; ey orduların Rabbi, Sana güvenen adam ne mutludur!» (Mezmun 118:8; 84:12).

6. Şarap içmekte yiğit ve içkileri karıştırmakta zorlu olanlara vay (5:22)! Bu altıncı «vay» ilk bakışta ikinci «vay»dan pek farklı görünmez ama aralarında şöyle bir ayrım vardır: Burada şarap içenler bütün gün içki masasında oturmazlardı. Yaşamlarındaki görevlerini yüklenir, mahkemede yargı verirlerdi. Ne var ki, vicdanları ve yargı yetenekleri sarhoşluğun etkisi altındaydı. Rüşvet yer, adaleti çarpıttırlardı (5:23; 28:7,8; Süleyman'ın Meselleri 31:4,5).

5:24-30 «Vay»ların temel kaynağı ve cezası

1. Kaynağı: «Rabbin yasasını kendilerinden attılar ve İsrail Kutsalı'nın sözünü hor gördüler. Kavmına karşı Rabbin öfkesi bundan ötürü alevlendi» (5:24,25). Tanrı'nın Kutsal Yazı'da belirtilen istemine aldırış etmeyen bir kişi, günah akıntısıyla yıkıma sürüklenmek tehlikesindedir. Süleyman'ın uyardığı gibi, «Sözünü hor gören kendi üzerine helâk getirir; fakat emirden korkandır ki, ödül alır» (Süleyman'ın Meselleri 13:13). Bir kişinin Kutsal Söz'e karşı tutumu, Tanrı'nın ona göstereceği davranışı belirler. Bu, Tanrı'nın bireylerle ilişkilerinde izlediği temel ilkedir (Hoşea 4:6).

İbranice'de «hor görmek», «saygı göstermemek» anlamını taşıyan bir kökten gelir. Aynı zamanda bu söz «utanmak» anlamında olan bir sözcüğe çok benzer. Davut şunu dedi: «Senin bütün emirlerini gözetdiğimde [yani, saygı gösterdiğimde] o zaman utanmam» (Mezmun 119:6 [Bu ayetle ilgili olarak, notların sonundaki yan konuya bakın.]

Adem'le Havva'nın Tanrı buyruğunu beğenmemeleriyle dünyaya günah ve ölüm geldi (Romalılar 5:15-19). Tanrı'nın insanlara bildirdiği neredeyse son söz, Kutsal Yazı'ya hiçbir şey eklememeye ya da ondan hiçbir söz çıkarmamaya ilişkin bir uyarıdır (Vahiy 22:18,19). Tanrı Sözü'nü yanlış yorumlayarak etkisiz kılmak, ya da ona büsbütün aldırış etmemek, ya da ondan kuşkulanan tehlikeli bir oyundur -- «Rabbin öfkesi bundan ötürü alevlendi ve ... onları vurdu.»

şeriat, söz: Bu iki sözcük, Tanrı'nın Musa'yla bildirdiği Yasa'yı da, gönderdiği bütün peygamberlerin bildirdiklerini de içerir (28:23; 32:9; 2. Krallar 17:13-16).

elini uzatıp onları vurdu: Tanrı'nın eli, kaç yüzyıl boyunca Yahudalılar'ı kurtarmak için uzanmış duruyordu. Ne var ki, kurtuluş günü geceye dönüştü, kurtuluş çağrısının zamanı geçti. Tanrı'yı Kurtarıcı olarak kabul etmeyen kişi, Yargıç olarak O'nunla karşı karşıya gelmeliydi (2. Korintliler 6:2).

«Vay»lara uygun bir yargı, doğadan iki benzetmeyle bildirilir. Birincisinde, bir çiftçi anız ve kuru ot yakarak tarlalarını temizler. İkincisinde, bir çiçek ya da kök çürür. Bu örnekler, yargının yıkıntıyla sonuçlanacağına kuşku bırakmaz. İlk örnekte yıkımın nedeni dışsaldır (ateş). İkincisinde, içseldir (canlılığın yitirilmesi). Yahuda'nın yıkıma uğraması, hem dışsal hem de içsel nedenler yüzünden gerçekleşecekti.

2. Cezası (5:24-30): Tanrı öfkesi (2. Krallar 22:13,17; Levililer 26:14...; Yeşaya 9:12,17,21; 10:4). Tanrı'ya meydan okuyan, O'nun uyardığı cezadan kaçabileceğini düşünmesin. Yüzyılların suçu çoğunlukla bir günlük yargıyla bitmez. Nuh'un döneminde tüm ülkeler yeryüzünden silinmeliydi; dünyanın sonunda da yine öyle olacak. Ne var ki, bunca korkunç yargılar sırasında bile Tanrı'yı seven bireyler O'nun gözü önünde bulunurlar (Tekvin 18:22-25; 19:12-16).

Tanrı şimdi de doğa aracılığıyla insanlara seslenebilir mi? Pavlus'un bildirdiği gibi, «Tanığı olmayan biri durumunda bırakmadı kendisini: İyiliğini gösterdi. Sizlere gökten yağmur ve verimli dönemler gönderdi. Karınlarınızı yiyeceklerle doyurdu, yüreklerinizi de mutlulukla»

(Haberciler İşleri 14:17). Doğa, Tanrı için ölü bir iletişim aracı değildir. Tanrı'nın doğanın aracılığıyla Kendini tanıksız bırakmaması, pek çok ayrıntıyla kanıtlanır: «Çünkü Tanrı'ya ilişkin ne varsa, onlara belirgindir. Çünkü Tanrı onlara açıklamıştır. O'nun göze görünmeyen nitelikleri -- başlangıcı, sonu olmayan gücü ve tanrılığı -- dünyanın yaratılmasından bu yana yapılan işlerden anlaşılmakta ve açık açık görülmektedir. Onun için, hiç özürleri yoktur» (Romalılar 1:19-20).

«Kötü tutumlarıyla (doğanın belirtileriyle bildirilen) gerçeğe set çeken insanların tüm tanrısaymazlığına ve kötülüğüne karşı Tanrı'nın öfkesi gökten açıklanır» (Romalılar 1:18). Örneğin, Tanrı bol ürüne izin verdiğinde bazıları O'na şükreder (Haberciler'in İşleri 14:17). Ne var ki, kıtlık olunca Tanrı'nın neyi belirtmek istediğini anlamak için çaba göstermezler. Tanrı, doğanın aracılığıyla yargı getirirse bile, bunun da lütuf olduğu unutulmamalı. Böylece insanların ilgisini günahlarına çeker, onlara günahtan dönme olanağı sunar. Günahlarını itiraf eden, O'na yaklaşmaya ve bağışlanma aramaya cesaret bulur. Tanrı öfkesini bildiren peygamberler bile, insanları bu adımı atmaları için yüreklendirirdi: «Rahmetler ve bağışlama Tanrımız Rabbin'dir, çünkü O'na karşı biz asi olduk» (Daniel 9:9). «Gelin ve Rabbe dönelim; çünkü O parçaladı ve bizi O iyi edecektir; O vurdu ve bizi O saracak. İki gün sonra bizi diriltecek; üçüncü günde bizi ayağa kaldıracak ve O'nun önünde yaşayacağız» (Hoşea 6:1,2).

a. Ateş, anızı ve kuru otu nasıl bitirirse, Yahuda'nın kökü de öyle çürüyecekti (5:24). Bir bitkinin çürüyecek son yeri, köküdür. Ama kökü çürümüşse, çaresi kalmaz. Yahuda'nın kökü Tanrı'nın lütfuyla tam çürümedi (11:1).

Yahudalılar'ın kökünü günah -- Tanrı buyruklarına başkaldırmaları, O'nun kutsallığına uygun bir yaşam sürdürmemeleri -- çürütüyordu. Günah, bir toplumun kökünü öylesine çürütür ki, onun temelleri kolayca yıkılabilir. Günah, bir toplumun güzelliğini örseler; tomurcuk, gonca, çiçek, meyve vermesini olanaksız kılar. Günahını sürdüren bir topluluk, ürünsüzlükle lanetlenir. Kendi isteğiyle gevşeklik, iradesizlik, tembellik, bilgi eksikliği yüzünden anız ve kuru ot durumuna gelir, ateşe verilerek yok olur. Anızın yanmasına, yani, bir toplumun kendi hazırladığı bir cezaya uğramasına kim acır (Yuhanna 15:5,6, Hezekiel 33:11)?

ateş dili: Bu deyim yalnız bu ayette ve Haberciler'in İşleri 2:3'te geçer. Ne var ki, Yeşaya bu benzetmeyi başka bir yerde kullandı (30:27).

b. «Dağlar titriyor» sözleriyle (5:25; Amos 1:1; Zekarya 14:5) ya Kral Uzziya'nın günlerindeki deprem (Zekarya 14:5) ya da ülkenin önderlerinin korkuya kapılmaları anlatılmak istenir.

c. Leşleri sokakların ortasında gübre gibi duracaktı (5:25; Luka 19:27).

bütün bunlarla beraber: Bu sözler, Tanrı'nın Yahuda'ya uygulayacağı sıkıdüzenin bir tek değnek vuruşuyla bitmeyeceğini, bunun uzun bir süreç olacağını belirtti (9:12,17,21; 10:4).

ç. Tanrı uzaktaki ulusları çağırarak, onların eliyle İsrail'i sürgüne gönderecekti (5:26-29; Tesniye 28:49).

acele ile çabuk gelecekler: Ordularının hızla yol alması (5:28, «arabalarının tekerlekleri kasırga sanılacak»), Asur'un Tanrı çağrısına çabucak kulak vereceğini belirtir (5:26).

okları sivri, yayları hep kurulmuştur: Ok ve yay, Asur askerlerinin en çok kullandığı silahlardı (5:28). Mızrakla kılıç onlar tarafından bilinir ama oldukça az kullanılırdı.

arabalarının tekerlekleri kasırga sanılacak: Sanherib, «cenk arabalarının kalabalığı»yla övünüyordu (37:24). Tanrı'nın yargılmak üzere gelişi de aynı benzetmeyle betimlenir (66:15; Yeremya 4:13).

Tanrı, kendi amacını oluşturmak için günahlıları da kullanır.

- 1). Asur'a «öfkemin değneği ve onun elindeki asa Benim gazabımdır», «duvarlı şehirleri viran yığınlarına döndürmek senin işin olsun» dedi (10:5; 37:26). Tanrı Sözünü duymazlar, düşmanlarının savaş çağrısını duymaktan kaçınamaz. Belirli bir düşman adı verilmediği için bu peygamberlik, yabancı orduların oluşturacağı tüm yıkımları anlatır (Yeremya 52:12-15; Luka 21:20-24).
- 2). Babil Sur'u (Hezekiel 26:7), Mısır'ı (Hezekiel 29:19,20; 30:10,25) ve Yahuda'yı (Yeremya 25:9) cezalandırmak için çağrıldı.
- 3). Med ve Pers Tanrı öfkelerini Asur ve Babil üzerine indirmek için (13:17; 21:2; Yeremya 51:11) yüceltildiler.
- 4). Yunanistan ve Makedonya, Medler'i ve Farslar'ı sıkı bir biçimde düzene sokmak üzere atandılar (Daniel 8:5-8).

Bu ulusların her biri, tanrısallıktan yoksundu. Buna karşın Tanrı, önderlerini «kullarım», «çobanlarım» ve «istemimi yerine getirenler» olarak adlandırdı (44:28; Yeremya 25:9; 27:6, v.s.).

Aynı biçimde Tanrı kimi zaman bireylerin kişisel kötülüğünü başkasını düzene sokmak için kullanır. Örneğin Yehu, İzebel'i ve Ahab'ın evini cezalandırmak için atandı (2. Krallar 9:1-10,[-26]; 10:1-11). Tanrı belirli insanların kötülüğünü kendi amaçları için kullanır. Buna karşın, o insanları kötülüğe sürükleyen Tanrı değildir. Rab, «kötülük edene kötülüğüne göre öde»yecektir (2. Samuel 3:39).

avı kapacaklar: Çiviyazılarında, Yerusaleml'e karşı ilk saldırısında Sanherib'in, Nineve'ye 200.150 esir sürüklediği kayıtlıdır.

denizin uğultusu gibi gümürdeyecek: Yeşaya, gümürdeyen kükreyen arslan benzetmesiyle yetinmeyerek, Asur ordularını nitelemek için onları uğuldayan denize de benzetti. Asurlular, İsrail'den çapul malını ülkelerine kaçırdıktan sonra Yahudalıları tehdit etmeyi sürdürdü. Bu tehditler denizin uğultusuna benzetilir.

- d. O gün karanlık ve sıkıntı günü, bulutlarda ışık olmayacaktı (5:30).

karaya bakarsa: Denize bakıldığında tehditlerin uğultusu dehşet saçardı. Karaya bakıldığında Asur ordularının İsraililer'i sürgüne göndermesi ve yıkıma uğrattığı ıssız bölge korkunç bir manzara yaratırdı.

Yan konu: Saygı göstermemenin, utanmakla olan bağlantısı

«Senin bütün emirlerini gözettiğimde [yani, saygı gösterdiğimde] o zaman utanmam» (Mezmun 119:6).

Kimi çocuklar anne babalarından açıkça öğrenir. Yüzleri ve sert, alaycı, aşağılayıcı sözleri, büyüklerini hor gördüklerini dışavurur. Mezmur 119:6'ya göre saygı göstermemenin, utanmakla sıkı sıkıya bağlı bir ilişkisi var. Çocukların anne babalarından utanma nedenleri çok olabilir. Örneğin,

1. Anne babalarının giysisi modern değilmiş!
2. Anne babalarının düşünce ve ölçütleri çağdaş değilmiş!
3. Çocuğun anne babasının yetkisine boyun eğme zorunluluğu, söz dinlemezlik ve bağımsızlık arzusunu yaratır.
4. Çocuk, kendisinin anne babasınınkinden ayrı bir kişiliğe sahip olduğunu kanıtlamaya çabalar.

Çocukların utanmamaları için tek çare, utanca yol açan nedenleri ortadan kaldırmaktır. Nasıl???

1. Anne babalar kendilerini gözden geçirmeli. Gereksiz yere çocuklarını kızdırıyor ya da utandırıyorlar mı?
  - a. Giyim konusunda çocuklarının beklentilerine yaklaşabilirler mi?
  - b. Anne babaların düşünceleri, ölçütleri tam olarak Tanrı Sözü'nden mi kaynaklanıyor?
  - c. Çocuklara, yaşlarına uygun karar verme hakkı tanınıyor mu?

Mesih inanlıları O'nun yetkisi altında kaldıklarını anımsamalıdır. O'nun özniteliklerini (adalet, sevecenlik, acıma, sabır, doğruluk, gerçeği ...) yansıtmalı. Bilgelikle kendilerine emanet edilen yetkiyi başkalarının yararına kullanmalı. Kabadayılıktan, kendi yararını (rahatını) aramaktan özgür olmalı, başkalarının özdeğerini yitirmesine neden olmamalıdır (Koloseliler 3:21).
  - ç. Bir çocuk anne babasının fotokopisi değildir. Çocuğa kendi ilgilendiği alanlarda başarılı olma hakkını tanımak gerekir. Örneğin, kendi istediği sporu seçmekte özgür mü, yoksa anne babasının beğendiği sporu mu yapmaya zorlanıyor?
2. Tanrı açısından anne, baba ve çocukların rolleri araştırılmalıdır. Hem anne babanın hem de çocukların, önyargılarının (çevreden duydukları ama kutsal ilkelere uymayan düşünce ve davranışlar) yerine tanrısal düşünceleri benimsemeleri gerekir (Romalılar 12:1,2; 2. Korintliler 10:5). Amaç, çocukların belirli bir yaşa gelip ailede anne babalarını aşmaları ve kendi sözlerini uygulatmaları değildir. Amaç şudur: Ailede her kişinin
  - a. Tanrı'nın kutsal ilkelerini benimsemesi (Tesniye 6:6,7; 11:18,19)
  - b. Tanrı'nın buyurduğu yetki zincirini anlaması; ona zorla değil, sevinerek uyması (Efesliler 5:22-24,25,28-29,31; 6:1; Koloseliler 3:18-21)
  - c. Ailenin diğer üyeleriyle birlikte Tanrı'nın istemini öğrenmek ve yerine getirmekte sürekli kararlı olması.Ancak böylelikle ailede tanrısal bir uyum sağlanır.